KO
www.kitabinortasi.com
DÜNYA BARIŞ GÜNÜ: ÇATIŞMA BÖLGELERİ DOSYASI
ROBOTİK ÇAĞ UFUK TARHAN RÖPORTAJI
EYLÜL 2017 SAYI 6
EĞİTİM DOSYAŞI MAARİE, OKULLAŞMA VE ÖZEL YETENEKLER
MEHMET ŞEVKET EYGİ
'ESTETİKTEN YOKSUN BİR İSLAM TOPLUMU AYAKTA DURAMAZ'

TOPLUM/EĞİTİM

Özel Yetenekli Çocuklar

Ulusal Yetenek ve Mentor Ağı

"Dünyanın en değerli madeni insan zekâsıdır."

Özel yetenekli çocuklara, gönüllü akademisyenlerin mentorlüğü üzerinden ilerlemesi planlanan projeyle destek olunacak. Gönüllü akademisyenler, üstün yetenekli çocuklara haftada iki saat zaman ayıracak. Proje, Üsküdar Üniversitesi, İstanbul Şehir Üniversitesi, İstanbul Kalkınma Ajansı, İstanbul Üniversitesi ve Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı tarafından destekleniyor.

Genel olarak bir toplum içerisinde üstün yeteneklilerin oranı %5'tir. Bu da bir ülkenin en önemli servetidir. Bu zekâyı ve bu serveti Üsküdar Üniversitesi yeni projeyle sahip çıkıyor.

Üsküdar Üniversitesi, üstün yetenekli çocuk ve gençlerin yeteneklerini keşfetmelerine ve ve bu potansiyellerini değerlendirmelerine imkân sağlayacak bir proje üzerinde çalışıyor. Proje, gençlerin bilişsel, duygusal yönlerini geliştirmek ve yaşadıkları olası problemlerle yol göstermek misyonunu üstleniyor.

İstanbul Kalkınma Ajansı'nın da destekleriyle "Çocuklar ve Gençler Mali Destek Programı" kapsamında gerçekleştirilen "Ulusal Yetenek ve Mentor Ağı Projesi" ile bu gençlerin mentor akademisyenlerle bir araya gelerek ortak çalışmalar yapması amaçlanıyor.

Bu seçilmiş öğrenci ve akademisyenlere, etkili mentor olmalarını sağlayacak bir eğitim verilmesinin ardından, menti ve mentorların uyumlara gözetilerek eşleştirilmeleri sağlanacaktır. Bu seçim sonrasında menti ve mentor iletişime geçerek, mentinin ilgi alanları ve yetenekleri doğrultusunda yeni projelere hayata geçirilmesi ve özel yetenekli çocukların kapasitelerini en üst düzeyde kullanmalarını sağlaması amaçlanıyor.

Ayrıca bu proje, üstün yetenekli gençlerin bilişsel yönlerinin ve yaşadıkları sorunların tespit edilip giderilmesi konusunda önemli bir boşluğu dolduracak. Üstün yetenekli gençler merkeze alan bir network ağı olan proje ile bu gençlerin potansiyellerini arttırmaları ve yeteneklerine göre kanalize edilmelerini sağlayacak bir platform oluşturulması hedefleniyor.

Üstün zekâlı çocukların ve gençlerin hayalleri var. Bu hayalleri herhangi bir okulla ya da küçük bir laboratuvarda gerçekleştiremezler. Bu proje sayesinde onlar hayallerini kavuşacaklar.

Fırsat verildiği takdirde bu hayallerini üretmeye ve ürüne dönüştürmeye yetecek azim, çalışkanlık ve potansiyelleri var. Bu çocuklara ve gençlere sahip çıkan bir ülke, tüm toplumuna ve tüm insanlığa da sahip çıkmış demektir. Çünkü bu potansiyeli olan gençler, daha sonra da toplumun ihtiyaçlarına, eksikliklerine, sıkıntılarına yönelik çözümler üretebilecek, katkı sağlayabilecek bireyler haline gelirler. Proje, bir yıl içerisinde tamamlanacak şeklide planlandı. İlk 6 ayda gerekli eğitim ve yazılım alt yapısının tamamlanması, ikinci altıncı ayda ise prototip olarak üç üniversiteden seçilecek mentor akademisyenler ile üstün yetenekli gençlerin bir araya gelmeleri ve iş birliği geliştirilmesi planlanıyor.

Projeyi yürüten ekibin koordinatörü, Üsküdar Üniversitesi Psikoloji Bölümü öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr Hüseyin Ünlüol sorularımıza yanıt verdi.

Halide İncekara

100 Akademisyen ve 100 Özel Yetenekli Öğrenci

Projede takım olarak hangi aşamadasınız? Başvurular ne zaman sonuçlanacak veya sonuçlandı mı? Kaç genci kapsaması planlanıyor?

Projemizde gerekli alt yapıları tamamladık. Yazılm ve eğitim içeriklerini bitirdik. Artık üstün yetenekli öğrenci ve akademisyenlerimizin başvurularını bekliyoruz. Projemiz prototip bir çalışmadır. 100 Akademisyen ve 100 Üstün yetenekli öğrenci ile başlanacaktır. Başvurular eylulün ortasına kadar devam edecek, ekim gibi çalışmalar başlaması beklenmektedir.

Mentor akademisyenler seçildi mi? Akademisyenler bu konuda gönüllü davranıyorlar mı?

Mentorlerimizden gönüllü olanlar var, tabi ki beklediğimiz çok daha fazla olması yönünde, ama duyurularımız yaz tatiline geldiği için henüz herkese ulaşabilmiş olduğumuzu düşünmüyoruz. Duyurularımıza devam edeceğiz. Diğer taraftan, bazı akademisyenlerde böyle bir projede yer almak istemiyor. Tabi ki bunu olağan karşılıyoruz. Hele ki İstanbul'da muhtemelen en az sahip olduğumuz şey zaman. Zamanın değerini anlıyoruz ama bunu ne için harcadığımızı çok iyi anlamaniyoruz. Çünkü İstanbul'da bir akademisyen olarak -kendimde bunun içindeyim- bazen öyle yoğun bir çalışma içerisine giriyoruz ki o kadar fazla işin altına giriyoruz ki neyin önemli neyin önemli olmadığım düşünme fırsatını bile kendimize tanımıyoruz.

Bilmek ve Sorgulamak

Aslında kendi kendimizi sınırlanlığımız, gelecek kaygılarına kaptırdığımız, bazen bir çalışma, bazen bir proje, bazen de para kazanmayla ilgili bir koşturmacada özgür iradeden bahsetmemiz mümkün müdür? Özgür irade yaşadığımız hangi anın keyifini çıkarabiliyoruz? Bilmek ve sorgulamak çok önemli kavramlar, insanın maddi bir zenginliğinden çok manevi zenginliğini sağlayan kavramlar. Akademisyenler olarak bilgiyle ve sorgulamayla uğraşıyoruz. Yeni sorular soruyoruz, bunlara yeni cevaplar arıyoruz. Ama bir noktada o kadar mekanikleşiyoruz ki hızleta yayına dokup, yeni bir çalışmaya başlıyoruz. Bu şekilde devam ediyor. İnsan olarak yaptıklarımızı somutlaştırmaya verdiğimiz önemin bazen hedefinden şaşıyor olduğunuz düşünyorum. İnsani insan yaşayan zihin zenginliğidir. Sadece yemek yemeyiz, sadece koşmayız, aynı zamanda yemek yediğimizin ve koştuğumuzun farkında oluruz. Yeniden kullanabileceğimiz, yeniden yaşayabileceğimiz, başkasıyla paylaşabileceğimiz, o başkasının bizimle paylaşablleceği anılarla donuştururuz. En büyük zenginlik bir başka zenginliğe tanıklık etmektir. Ama ne yazık ki çok daha somutlaştığımız, duygularımızın, kaygılarımızın egemen olduğu bir yaşamın içinde olduğumuzu görüyorum. Bizim projemizde hedef bir eğitim değil, bir çocuğun yetişmesidir. Bir çocuğun yetişmesi demek; yaşadığı duyguların, ihtiyaçların, çevresinden gelen tepkilerin kontrolünü eline alma yetisine ulaşması demektir. Sonuçta bu projeye gönüllü olan akademisyenlerimizle konuştuğumuzda, zaten bu pencereden bakan hocalarımız olduğunu görüyorum. İki insanın hem-hal olacağı, ortak bir zihinde birleşeceği bir proje cımasını arzu ediyoruz. Bir bilginin öğrenildiği değil, sonucunda bir tekniğin hayata adapte edildiği, edinmeye çalışıldığı bir ilişki içinde olmalarını bekliyoruz. Bu nedenle de böyle özellikleri olduğunu düşünen, insanı insan yapan özelliklere değer veren, bir kişiyle olan etkileşimin önemini anlayan, yaşamını bir başkasıyla paylaştığında iki taraflı zenginleşebileceğine inanan, Türkiye olarak verebileceğimiz en büyük değerririn, genç nesillerin yetiştirilmesi olduğu vizyonunu paylaşan tüm akademisyenlerimize duyurmaya devam edeceğiz.

Haftada iki saat kadar bir akademisyenle vakit geçiren çocuğun yeteneğinin fark etmesi ve öğrenmesi konusunda nasıl bir etki hedeflediniz?

Bizim projemiz bir yeteneğinin olduğunu fark etmesi ya da fark etmemesi üzerine kurulu değil, zaten yetenekli ve yetenekleri olduğu ispat edilmiş olan çocuklar ile çalışıyoruz. Zaten matematik, fizik, kimya, müzik gibi bazı yetenekleri olan, bu alanlarla ilgili düşünen, fikir üreten, hayal eden çocuklar bunlar. Bir şeyler yapmak isteyen, denemek isteyen çocuklar. Bir akademisyenle geçirecekleri 2 saat, onların tüm bir haftasındaki hikayelerinin temelini olacak. O iki saatte mentoryyla oturup kitap okumasını beklemiyoruz, daha çok sorular sorulsun, neyi yapmak istediğini, neden ve nasıl konuşsunlar. Bazen bir deneye ya da projeye girerek, eksiklikleri, yapılacakları, yapılması gerekenleri, olasılıktan düşünsünler. Bir proje ya da çalışma toplantısının akışını izlesin, zaman zaman dâhil olsun. Ama en önemlisi bir yere varmak değil, bu sürecin insanın hayatını oluşturduğunu fark etsin istiyoruz.

Mentörlere İletişim ve Pozitif Psikoloji Eğitimi

Mentor olacak akademisyenlere özel bir eğitim veriliyor? Bu eğitimi kimler veriyor ve bu hangi ekole dayanan ne kadar süren bir eğitim?

Mentorlerimize, ailelerimize ve çocuklarımıza yönelik bazı eğitim içerikleri hazırladık. Mentorluk sistemini barındıran bir çalışma. Normalde günlük hayatımızda birçok kişiyle iletişime geçiyoruz. Özellikle akademisyenlerin birçok öğrencisi, danışmanı olduğu yüksek lisans veya doktora öğrencisi var. Hepimiz, çevremizdeki kişilerle sürekli etkileşim halinçeyiz. Ama bilinçli bir ilürekii etkileşine olabiliyor muyuz? Karşımızdaki kişiyle olan iletişimde hangi unsurlar devreye giiriyor? Bu gibi birçok konuyu barındıran içerikler hazırladık. Özellikle iletişimde son dönemlerde oldukça yaygınlaşan bir psikoloji kuramı olan pozitif psikoloji kuramı, mentorluk, üstün yeteneki barcukların özellikleri içeriği [illegible] başlıkları barınmaya ka- 60 saatlik bir içeriğnel başlıkları barınıdandı, rar verdik. Bunların hazırilkları tamamlandı. Eğitimler çocuk gelişimi hocaları, üstün yetenekli çocuk bilim dalı hocaları, psikolog ve psikiyatristler tarafından hazırlandı. Mümkün olduğunca da sürekli güncel tutmaya da devam edeceğiz.

Mentorlükte Duygusal Etkileşim Mentorün Kazancıdır

Proje kapsamında yer almak isteyen akademisyenler vakitlerini düzenli olarak bu çocuklara ayıracak. Proje kapsamında bu akademisyenlere finansal destek sağlayacak bir kaynak ayrıldı mı?

Mentorluk sistemlerinde en önemli unsur, mentorun motivasyonudur. Mentor, ilişkinin önemini anlayan ve birilerine yardımın anlamlı olduğuna inanan biri olduğunda mentorluk sisteminde yer alan mentilerin daha fazla fayda gördüğü bilinen bir gerçektir. Özellikle Amerika'da çok uzun yıllardır mentorluk çalışmaları yapılmakta. Toplumun birbirleriyle sağlıklı bir ilişki içerisinde olabilmesi, yardıma ihtiyacı olan bir kişiye bir başka kişi tarafından yol gösterilmesi, hem o mentore, hem de o mentiye ciddi bir katkı sağlamaktadır, hem de toplumun farklı iki kesiminin birbirleriyle kenetlenmesi sağlanmaktadır. Bu nedenle mentorluk sisteminde mentorlere bir bütçe ayrılmaz, bu duygusal etkileşimin ve ilişkinin ürünü mentorun kazancıdır. Kendisiyle ilgili farkındalığı artarken, başkasının penceresiyle bakıyor olmakla zihinsel zenginliği artar. Diğer yandan, sistemde maddi bir beklenti olursa, o zaman gerçek bir ilişkiden çok, müşteri-satıcı ilişkisine döner. Bir insanın yetişmesi, bu şekilde koşullanan, sonucunda maddi bir gelir elde hedefi ile motive olan bir kişinin varlığı ile mümkün değildir. İlerde ortaya çıkan güzel projelere fonlar ayrılması gibi daha çok ödüllendirici veya ihtiyaç giderici destek sistemlerini eklemek istiyoruz. Şunu da vurgulamak gerek, insanın hayatında edinebileceği en değerli kazançlar, parayla alınıp satılamayanlardır. Toplum giderek kazançlarını nesnelerle kirletiyor. En azından gençlerimize bunu aşılayabilelim istiyoruz.

İstanbul Milletvekili Halide İncekara ve Misyonu

Proje kapsamında çalışma yürüten ve Üsküdar Üniversitesi bünyesinde yer alan Özel Yetenekli Çocuklar Uygulama ve Araştırma Merkezi [ÖYEMER] müdürlüğünü üstlenen İstanbul Milletvekili Halide İncekara da Ulusal Yetenek ve Mentor Ağı projesinin danışmanlığını yürüyor... İncekara, çocuklarda ve gençlerde artan şiddet eğilimi ile okullarda meydna gelen olayların araştırılarak, alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla kurulan TBMM Araştırma Komisyonu Başkanlığı, üstün yetenekli çocukların keşfi, eğitimleriyle ilgili sorunların tespiti ve ülkemizin gelişimine katkı sağlayacak etkin istihdamlarının sağlanması amacıyla kurulan Meclis Araştırma Komisyonu Başkanlığı gibi görevlerde bulunmuş ve çocuk eğitimi için uzun soluklu mücadeleler vermiş bir isim.

Kişisel olarak özel yetenekli çocuklar ile ilgili çalışmaları benimsemenizin hikâyesini paylaşır mısınız?

Özel yetenekli çocuklar pastanın kaymağı olarak görülüyor ancak aslında bir yönüyle de dezavantajlı çocuklar. Sadece özel yetenekli çocuklarımızla ilgili değil, iyi bir nesil için çocuklarımızın tümünün önündeki engellerle ilgili çalışmalar yapmaya gayret ediyorum. Bu nedenle 28.05.2007 taribinde raporunu sunduğumuz "Çocuklarda ve Gençlerde Artan Şiddet Eğilimi ile Okullarda Meydana Gelen Olayların Araştırılarak Alınmasi Gereken Önlemlerin Belirlenmesi" amacıyla kurulan Meclis Araştırması Komisyonu çalışmasını gerçekleştirdk. 2008 yılında TBMM'de Çocuk Hakları İzleme komisyonu kurduk. 2010 yılında "Kayıp Çocuklar Başta Olmak Üzere Çocukların Mağdur Olduğu Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesi" amacıyla kurulan komisyon çalışmasını hayata geçirdik. Bu çalışmalar sırasında farklı yeteneklere sahip çocuklarımızın da mağduriyetini görüp Üstün Yetenekli Çocukların Keşfi, Eğitimleriyle İlgili Sorunların Tespiti ve Ülkemizin Gelişimine Katkı Sağlayacak Etkin İstihdamlarının Sağlanması" amacıyla komisyon kurduk.

Bu komisyonlar, bizim çocuklarımızın ana rahmine düştüğü andan itibaren karşılaştığı sorunları daha yakından anlamamızı sağladı. Tespitlerimize çözüm olacak detayları, Devletin kurumları, üniversiteler ve sivil toplum ile birlikte çalışmaya başladık.

Bu çocukların üniversite aşamaları ve meslek seçimleri nasıl ilerlemekte? Yükseköğretimde düzenlenmesi gereken kurumsal düzenlemeler neler?

Özel yeteneklilerin hem eğitilip yetiştirilmesi hem de istihdamının sorumluluğu direkt üniversitelere verilmeli. Bazı üniversitelerin özel yetenekli çocukları orta öğretimden itibaren takip edip kendi kurumlarında eğitimlerine devam etmelerine kanalize ettiklerini biliyorum ve bunu da olumlu buluyorum. Özel yetenekli çocukların eğitiminin küçük yaşlarda başlaması ve bu gençlere bireysel ve kurumsal rehberlik verilmesi çok büyük değer taşımaktadır. Akademisyen olma kriterlerine özel yetenekli bir çocukla çalışma kriteri eklenmesi gerektiğini düşünüyoruz.

Fark edilmeyen üstün yetenekli çocuklar sınıflarda neler yaşıyor?

Üstün zekâlı ve özel yetenekli çocuklar, farklılıklarıyla kabul edilmedikleri ortamlarda, gruptan kendilerini soyutlayabiliyor, dikkat çekmekkabul görme amaçlı gösterilerde bulunuyor veya herkes gibi görünmeye çalışarak yeteneklerini gizliyor. "Bu çocuk haylaz.", "Bu çocuk durgun", "Mazıcı öyle herhalde." diyen öğretmenler yerine farklılığı fark eden öğretmen ve ailelere ihtiyacımız var.

Eğitim kurumlarının başarısında öncelik ne olmalı?

Ben açıkçası dağadan uzak konforlu mekânlarda iyi bir çocuk eğitimi olabileceğine inanmıyorum. Dort duvar arasında bir çiçeğin büyüdüğünü vb. görmeyen çocuk, yarım kalır. Zorlukla, sorunla karşılaşmayan doğayı gözlemleyemeyen bir zekâ gelişmez.

Sizce MEB özel yetenekli çocuklarla yeterince ilgilenebiliyor mu? BİLSEM'in çalışma metodunu nasıl buluyorsunuz?

MEB, özel yetenekli çocuklara Özel Eğitim Genel Müdürlüğü'ne bağlı BİLSEMler [Bilim Sanat Merkezleri] aracılığıyla ulaşabilmektedir. Bilim Sanat Merkezleri, öğrencileri, merkezi yapılan bir sistemle seçmektedir. Bu çocuklar sınavlara, zaman zaman öğretmenleri ve aileleri tarafından yönlendirilmektedir. Birçok çocuğumuzun bu şansının olmaması eksikliktir. İstanbul gibi büyük şehrin içinde BİLSEM sayısının yetersizliği de tartışma kabul etmez.

Bütün gününü okulda geçiren çocukları, sınav sorumluluğu, TEOG vb. ara sınavlar ve üniversite seçme sınavı gibi, özel yetenek ve şahsiyet taramaları yapılmadan sadece bilgiye odaklı sınavlar yönlendirmekte ve çocuklar kendilerini ifade edecekleri bir ortamdan mahrum kalmaktadırlar. Bilim Sanat Merkezleri, okul dışında bir zaman aralığında sıkıştırılan eğitim kurumu olmaktan öteye gidememektedir. Eğitim kurumu ifadesi bile yanlıştır. Özel yetenekli çocukların eğitimden ziyade iş birliği ve kendi alanlarında rehberliğe ihtiyaçları vardır.

Bilim Sanat Merkezlerinin sürekli olması gerektiğine inanıyorum. Her yıl yeniden kabul yapılması daha uygun.

Dünyanın her yerinde özel yetenekli çocukların eğitiminde ölçülebilir bir süre vardır. Sonra çocuğun performansına göre farklı ve yeni bir eğitime geçilir. Bizde senelerce öğrenci BİLSEMde.

Bilim Sanat Merkezleri hafta sonu kursu görünümünden çıkıp zaman zaman çocuk yeteneklerinin tekrar ölçülmediği bir merkez hâline gelmeli ve mutlaka bir veya birkaç üniversite ile iş birliği içinde çalışmalıdır.

Özel yetenekli çocuklara veterinerle, çiftçiyle, biyologla, zoologla, yazarla, ressamla, müzisyenle vb. çalışan fırsatı verilmelidir ve bu çocuklar imtihan streslerinden uzak tutulmalıdır. Ayrıca öğrencilerin; öğretimcilerimiz bize yetmiyor, yıllarca aynı öğretmeni istemiyoruz taleplerine de kulak verilmelidir.

Özel yetenekli çocuklar için hangi kurumları devreye sokabiliriz?

Özel yetenekli çocukların eğitimi sadece BİLSEM üzerinden götürülemez. Okullanmız destek eğitim odakları, farklılaştırılmış ve zenginleştirilmiş programlarla sürece katkıda bulunmalı. RAM ailelere ve çocuklara destek vermeli. Aile ya da okul, çocuğa yetmediği durumlarda çocuğu üniversitelere ve birliklere yönlendirmelidir. Eğitimi sınıfa ve tahtaya hapsetmek yanlış. Sonuçta yeteneğin gelişmede sadece okul, aile değil bütün kurumların sorumluluğu vardır ve olmalıdır.

Çocuğun ölçüm sonuçlarına göre yeni eğitime yönlendirmede gerekli müfredat çeşitliliğine sahip miyiz?

Bu konuda çalışmalar yapılıyor ancak tek derdimiz müfredat çalışmaları olmamalı.

Tanılama Süreci ve Testler

Tanılama süreci nasıl olmalıdır? Testi nerelerde yaptırmak sağlıklıdır?

Çocuğu; aile, öğretmen, çevreden biri fark ettiğinde sürecin iş birliği ile başlamasını ve rehberlik araştırma merkezleri vasıtasıyla ilerlemesini öneriyoruz. Ancak testlerin elden ele gezmesine karşıyım. Çocuğa ve ailesine IQ puanı söylememeli ve tek ölçekte öğrenci seçilmemelidir. Bazı özel kuruluşların bu noktada hassasiyet göstermediğini fark ediyoruz.

Aileler teste yönlendirilecek çocukları fark etmekte yeterli mi?

Stajı olamayan bir sürücü, aile olabilmek. Bizde çok çocuklu aile yaygın olmadığı için genelde görebildiğimiz tek çocuk. Onun için de çocuktaki her davranışı, "Yavvv süper" diye karşılıyor ebeveynler. Bir de öyleyeki. Nesil değişiyor, öğrenme modeli değişiyor ama toplumda farkındalığın arttığını gözlemliyorum.

Özel Yetenekli Çocuğu Tanımak

Peki, aile yetenekli çocuğunu nasıl tanır?

Çocuğun soruları, merak alanları, gitmek istediği yerler, kelime hazinesi onun yeteneklerini ortaya koyar. Geveze diye susturulan çocukların çoğu öğrenmek ve gelişmek için konuşurlar. Daha önceleri erken okuma, erken konuşma gibi belirtiler üstün zekâ sayılabilrdiği halde bu kadar uyarıcının olduğu bir ortamda artık bunların hemen her çocuğun yapabildiği şeyler olduğunu kabul etmemiz gerekiyor. Özellikle aileler için belirtmek isterim ki kalabalık ailelerde, akraba ilişkileri, arkadaşlık ilişkileri kuvvetli olan çocukların zekâ gelişimi, çekirdek aile çocuklarıyla özel okul çocuklarından daha hızlı olmaktadır.

Ailelere Düşen Önemli Misyon

Üstün zekâlı ve özel yetenekli çocuğum var diye aile panik yapıyor mu?

Bazı velilerle karşılaşıyorum. Elinde test sonucu bir panik halinde, "Ne olacak benim halim?" diye çırpınıyor. Velinin evladi için iyi şeyler istemesi çok doğal ama panik gereksiz değil. Çocuklarımıza başkalarının ne yapacağından ziyade kendimizin ne yapacağıyla ilgili sorularımızın olması lazım. Zekânın eğitim sınıflarda ve tahtalarda mümkün değildir. Elmanın düşmesi için meyve ağacının dibinde, yıldız izlemesi için sokakta olması gerekir çocuğun. Panik yerine ailenin kendi yapacaklarının farkında olarak çocuğun çevresini genişletmesinin, çocuğu doğayla buluşturmasının ve çocuğunun sorularının yönünde ilerlemesinin daha doğru olacağını düşünuyorum. Matbaayı merak eden bir çocuğa nereden bulacağım sana matbaayı demek yerine mülülmüse İnternette videolarını izletmek ya da bir matbaanın kapısını çalıp orayı göstermek çocuğa rehberlik etmektir. Bunun yapılması için illa bir öğretmen ve kurum şart değildir.

Sus demeden çocuğun sorularına cevap vermeli, sorularının yönü takip edilmeli ve isteklerine saygı duyulmalıdır. Her anne baba çocuğunun sorularına cevap veremeyebilir, imkânları dâhilinde sorularını cevaplandıracalıdır ya da kurumlarla çocuklarını buluşturmalıdır. Zamanımızda çevremizde bu sorulara cevaplandıracak kişilere ulaşmak sosyal medya aracılığıyla bile mümkündür.

ÖYEMER'de ne gibi araştırmalar yürütülüyor? Araştırma sonuçlarına uygun gelişen projelere bürokrasi ve MEB yapısı yetişemiyordu. Geçen sürede buna dair ilerleme var mı?

ÖYEMER bir üniversite araştırma merkezi, doğal olarak kamu yönetiminin yerine geçecek değil. Hayatın içindeki paylaşımcı rolünü yerine getirmektedir.

Merkezin amaçları şunlardır:

a) Ülkemizdeki özel yetenekli çocukların değerlendirilmlerine ve bu çocukların topluma yararlı kişiler olarak yetiştirilmesine katkıda bulunmak.

b) Özel yetenekli çocuklar konusundaki disiplinler arası araştırmalara ve etkinliklere ortam sağlayarak hem yapılan araştırmalar ve çalışmaların zenginleştirilmesi, hem de elde edilen çıktıların toplumumuza yararlı bir biçime getirilmesini sağlamak.

c) Özel yetenekli öğrencilere yeteneklerin doğrultusunda bilimsel çalışmalar yapmalarını sağlayacak imkânları oluşturarak, özellikle disiplinlerarası çalışmalardaki kazanımlarla sorunları çözmeye ya da ihtiyacı karşılamaya yönelik çeştili projeler gerçekleştirmelerine fırsat hazırlamak ve sunmak.

c) Özel yetenekli öğrencilere yetenek alanlarının geliştirilmesinin yanında, sosyal ve duygusal gelişimlerini bir bütünlük içerisinde ele alacak ortamlar hazırlamak ve sunmak.

12-17 yaş arası çocukları kapsayan "Ulusal Yetenek ve Mentör Ağı" projesinin danışmanlığını üstlenmektesiniz. Neden bu yaş aralığı?

12-17 yaş kritik bir dönem. Çocukların kendilerine yol çizdikleri ergenlik ile birlikte birey olabilme mücadelesine girebildiği yaşlar. Çocuğun bu yaşlarda kendine rol model alabileceği bir profili ile karşılaşması/tanışması önemli buluyoruz.

Yürüttüğümüz proje de Bilim Teknoloji Yüksek Kurulunun 2017 Türkiye Üstün Yetenekiiler Strateji Belgesinin hedeflerine binaen İSTKA iş birliğiyle yetenekli çocuklarımıza ilgili akademisyenlerimiz bir araya getirmek üzere çalışmaktadır.

Elbette bu çalışmalar Milli Eğitim, İl Özel İdare, diğer üniversiteler ve sivil toplumla iş birliği içerisinde yapılmaktadır.